

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. E., advokátkou v B., proti žalovanej **T.**, bývajúcej v B., adresa na doručovanie: H., P., zastúpenej JUDr. J., advokátom so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6 C 619/96 a neskôr pod sp. zn. 6 C 32/2000, na dovolania žalovanej proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 1999 sp. zn. Nc 38/99, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 1999 sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2000 sp. zn. 16 Co 155/2000, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

1. rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 1999 sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie,
2. dovolania proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 1999 sp. zn. Nc 38/99 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2000 sp. zn. 16 Co 155/2000 **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 10. marca 1997 č.k. 6 C 619/96-25 rozhodol, že žalovanej nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovuje zástupcu pre konanie z radov advokátov. Uvedené uznesenie napadla žalovaná odvolaním, na odôvodnenie ktorého uviedla, že v danom prípade boli splnené podmienky pre vyhovenie jej žiadosti v oboch jej bodoch.

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 22. januára 1998 č.k. 6 C 619/96-95 žalovanej uložil povinnosť „zdržať sa v budúcnosti hanlivých, nevhodných a nepravdivých výrokov na adresu žalobcu, ktoré urazili jeho česť, vážnosť a dôstojnosť“. Zároveň jej uložil povinnosť zaslať do 15 dní žalobcovi písomné ospravedlnenie v tomto znení: „Ospravedlňujem sa za hanlivé, nevhodné a nepravdivé výroky adresované na Vašu osobu, ktoré urazili Vašu občiansku česť, vážnosť a dôstojnosť v rodine a spoločnosti, ktoré som predniesla pred Vami a Vašou priateľkou pri našom osobnom stretnutí 12. septembra 1996 v dome č. 21 na ulici L., ako aj za ďalšie podobné výroky prednesené pri ďalších stretnutiach pred tretími osobami, Vašími kolegami, priateľmi a známymi“. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5000 Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že žalovaná zasiahla do osobnostných práv žalobcu verbálnymi výrokmami, nadávkami a hrubými výrazmi. Žalobca sa oprávnenne domáha, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Keďže zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je postačujúce preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobcu a jeho vážnosť v spoločnosti, má žalobca tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Výšku tejto náhrady, primeranú zásahu a jeho dôsledkom, určil súd sumou 5000 Sk.

Uvedený rozsudok napadla odvolaním žalovaná. Po predložení veci na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave žalovaná podaním (doručeným súdu 23. júna 1998) vzniesla námietku zaujatosti všetkých členov senátu tohto súdu, ktorý mal v odvolacom konaní vec prejednať a rozhodnúť, lebo jeho predseda JUDr. Anton Mihalovits už v minulosti prejednával inú vec, ktorej účastníčkou bola, a neetický prístup menovaného sudcu, ako aj jeho neobjektívnosť a priebeh celého konania ju poškodili. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 16. decembra 1998 sp. zn. Nc 83/98 rozhodol, že JUDr. Anton Mihalovits, JUDr. Anna Marošová a JUDr. Ľubor Šebo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Podaním z 26. februára 1999 (doručeným súdu 8. marca 1999) žalovaná vzniesla námietku zaujatosti JUDr. Antona Mihalovitsa, ktorú odôvodnila poukazom na priebeh odvolacieho pojednávania 26. februára 1999, v rámci ktorého podľa jej názoru vyšlo najavo, že súd sa dostatočne neoboznámil s vecou, menovaný predseda znevážil jej dôstojnosť, správal sa k nej

„dehonestujúco“ (podľa vyjadrenia žalovanej na ňu kričal: „my Vám nebudeme dávať žiadne odpovede na otázky, to sa spýtajte advokáta!“), na druhej strane bol ale k advokátke protistrany „ústretový a vľúdny“. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 21. októbra 1999 sp. zn. Nc 38/99 rozhodol, že JUDr. Anton Mihalovits nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Proti uvedenému uzneseniu podala žalovaná dovolanie, ktorým žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Podaním, ktoré bolo Krajskému súdu v Bratislave doručené 3. decembra 1999, žalovaná znovu namietla zaujatosť členov odvolacieho senátu (JUDr. Antona Mihalovitsa, JUDr. Annu Marošovú a JUDr. Ľubora Šeba). Poukázala pri tom nielen na priebeh odvolacieho pojednávania 26. februára 1999 (ktorý v porovnaní s predchádzajúcou námietkou len podrobnejšie opísala), ale tiež na priebeh a výsledky posúdenia jej opakovaných sťažností adresovaných vtedajšej predsedníčke Krajského súdu v Bratislave (ktorá mala priznať opodstatnenosť jej sťažnosti s poznámkou, že „z tohto zistenia vyvodím dôsledky vo vlastnej kompetencii; za zistené nevhodné správanie predsedu odvolacieho senátu JUDr. Antona Mihalovitsa voči Vám ako účastníčke konania na pojednávaní dňa 26. februára 1999 sa Vám v mene štátnej správy krajského súdu ospravedlňujem“), a napokon na skutočnosť, že JUDr. Anna Marošová a JUDr. Ľubor Šebo zo solidarity so svojim kolegom sa dopustili klamstva tvrdením, že jeho konanie na uvedenom pojednávaní nebolo arogantné.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. decembra 1999 sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 potvrdil tak rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 22. januára 1998 č.k. 6 C 619/96-95, ako aj uznesenie tohto súdu z 10. marca 1997 č.k. 6 C 619/96-25 a žalovanú zaviazal nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania. Potvrdzujúce výroky svojho rozsudku odôvodnil odvolací súd vecnou správnosťou oboch napadnutých rozhodnutí a tiež tým, že odvolania žalovanej sú neopodstatnené. Tento rozsudok napadla žalovaná dovolaním, ktoré odôvodnila tým, že odvolací súd zámerne porušil „procesný postup“, keď riadne a včas podanú námietku zaujatosti vôbec nepredložil na rozhodnutie nadriadenému súdu a vec prejednal a rozhodol 10. decembra 1999 v jej neprítomnosti, hoci požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu vzniesenia novej námietky zaujatosti. Odvolací súd tiež rozhodol na základe neúplných a nesprávnych skutkových zistení a vec nesprávne posúdil po právnej stránke. Žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a aj ním potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Okresný súd Bratislava IV uznesením zo 4. apríla 2000 č.k. 6 C 619/96-194 uložil žalovanej, aby v lehote 5 dní zaplatila súdny poplatok za odvolanie 2200 Sk. Uvedené uznesenie napadla žalovaná odvolaním. Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. mája 2000 sp. zn. 16 Co 155/2000 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na jeho vecnú správnosť. Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním, v ktorom zopakovala podstatné časti jej skorších tvrdení a vyslovila názor, že pre uloženie povinnosti zaplatiť tento poplatok neboli v danom prípade splnené zákonné podmienky.

Vyjadrenie žalobcu k dovolaniam sa v spise nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný. Dovolací súd poznamenáva, že v dovolacom konaní účastníkov označoval tak, ako to zodpovedá ich pôvodnému procesnému označeniu v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6 C 619/96, teda nie tak, ako ich začal označovať Okresný súd Bratislava IV po podaní dovolaní (pod sp. zn. 6 C 32/2000).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

1. Pokiaľ ide o dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 1999 sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98, treba uviesť, že prípustnosť dovolania žalovanej v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., lebo nesmeruje proti rozhodnutiu, ktoré by vykazovalo znaky rozsudkov, ktoré možno napadnúť dovolaním (nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p., dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor v zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. a v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.). So zreteľom na to by dovolanie žalovanej mohlo byť procesne prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv

právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

V zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. (v znení do účinnosti zákona č. 353/2003 Z.z.) sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. V zmysle § 15 ods. 2 O.s.p. v uvedenom znení mali účastníci právo vyjadriť sa o skutočnostiach, pre ktoré je sudca vylúčený; tieto skutočnosti boli povinní neodkladne oznámiť súdu, na opakované oznámenia tých istých skutočností súd ale neprihliadal, ak už o nich rozhodol.

Obsah spisu (viď vyššie opísané podstatné časti priebehu konania) svedčí o tom, že žalovaná 3. decembra 1999, teda ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej (10. decembra 1999) vzniesla námietku zaujatosti, ktorá sa len sčasti obsahovo kryla s jej skoršími námietkami zaujatosti a obsahovala aj také nové tvrdenia a žalovanou novo namietané skutočnosti a argumenty, ktoré v skorších námietkach zaujatosti neuplatnila. Išlo jednak o poukázanie na (údajné) výsledky prešetrenia jej sťažnosti predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave (ktorá mala potvrdiť, že správanie predsedu odvolacieho senátu voči nej bolo nevhodné do tej miery, že voči nemu budú vyvodené dôsledky), jednak o tvrdenie žalovanej, v zmysle ktorého sa členovia senátu zo solidarity s JUDr. Antonom Mihalovitsom dopustili klamstva tvrdením, že jeho konanie na odvolacom pojednávaní nebolo arogantné, a napokon o tvrdenie, že JUDr. Anna Marošová potvrdila určité skutočnosti z pojednávania, i keď sa ho osobne nezúčastnila. So zreteľom na tieto časti námietky zaujatosti vznesenej žalovanou 3. decembra 1999 je opodstatnený záver, že tu nešlo len o opakované oznámenia tých istých skutočností, o ktorých už bolo súdom skôr rozhodnuté. Po vznesení tejto námietky bolo preto možné zo strany súdu vykonať len úkony, ktoré nezniesli odklad, nie však vec prejednať a rozhodnúť. Pokiaľ za tejto procesnej situácie nebola námietka zaujatosti žalovanej predložená na rozhodnutie nadriadenému súdu, došlo zo strany odvolacieho súdu k procesne

nesprávne postupu, ktorým bola žalovanej znemožnená realizácia jej procesného práva domôcť sa podaním námietky zaujatosti toho, aby nadriadený súd posúdil, či so zreteľom na ňou uvádzané skutočnosti môžu vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti namietaných sudcov, a aby nadriadený súd rozhodol, či namietaní sudcovia sú alebo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Tento procesne vadný postup odvolacieho súdu vykazuje znaky odňatia možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Výskyt niektorej z väd uvedených v § 237 O.s.p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní; zároveň je ale tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na uvedenú vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

2. Samostatným dovolaním žalovaná napadla uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 1999 sp. zn. Nc 38/99. V danom prípade ale napadla rozhodnutie, ktoré vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky nie ako súd odvolací, ale ako súd nadriadený v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. Toto dovolanie teda smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému uvedený opravný prostriedok nie je prípustný. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto procesne neprípustné dovolanie žalovanej bez ďalšieho odmietol (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

3. Žalovaná podala osobitné dovolanie aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku za odvolanie. Ako už bolo uvedené, dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2

O.s.p.). Toto dovolanie žalovanej nesmeruje proti uzneseniu, ktoré vykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., a preto je procesne neprípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho z tohto dôvodu bez ďalšieho odmietol podľa ustanovenia § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Ako vyplýva z bodu 1. výrokovej časti tohto rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vec sa v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Keďže ani jeden zo sudcov, ktorých sa týka námietka zaujatosti vznesená žalovanou 3. decembra 1999 (č.l. 140 spisu), už na tomto súde nevykonávajú funkciu sudcu, stala sa predmetná námietka zaujatosti z hľadiska budúceho rozhodovania odvolacieho súdu bezpredmetnou, so zreteľom na čo odvolací súd v ďalšom konaní nebude na ňu prihliadať.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: